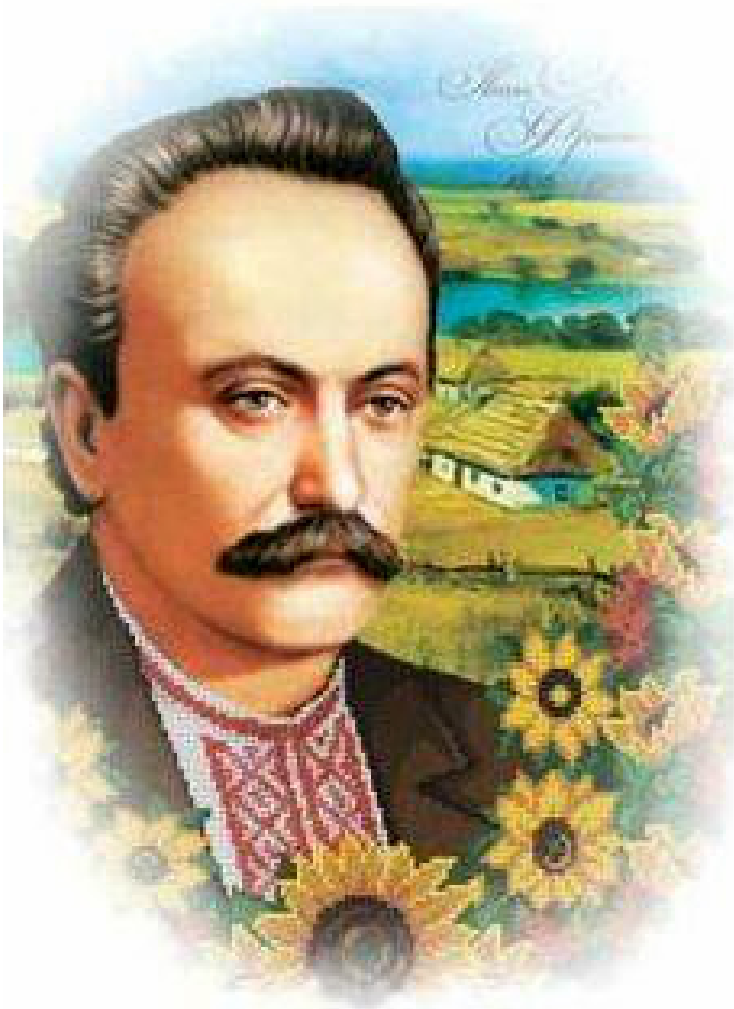

Івано-Франківська обласна бібліотека для дітей

**“У далеку дорогу життя
Франкове ми візьмемо
слово”**

Сценарій

**(до 160-річчя від дня
народження**

**ІВАНА ЯКОВИЧА
ФРАНКА)
(1856-1916)**

2016

*Іван Франко – це розум і серце нашого
народу.
Це боротьба, мука і передчуття
щастя Укра-
їни. України і людськості.*

Рильський М.

*Скрізь і завжди у мене була одна провідна
думка – служити інтересам мого рід-
ного народу та загальнолюдським поступо-
вим, гуманним ідеям. Тим двом провідним
зорям я, здається, не поневірився досі ніко-
ли і не споневірюся, доки мого життя.*

Франко І.

(На сцені – портрет І.Франка, над ним – український рушник, на якому дати:1856-1916 р.р. На столі – квіти. Звучить пісня – «Не пора, не пора не пора...»),
муз.І.Січинського, сл.І.Франка, на її фоні - слова).

Ведучий: *Співайся, пісне полум'яна, –*
Нехай почує вся земля
Про мужнього Франка Івана –
Івана, сина коваля.
Всі роки життя його сурові
Освітилися борні вогнем.
Батько вмів кувать плуги,
підкови..
Син - був слова правди ковалем.

Ведуча: *Хлопцем маленьким ти з*
батьком у кузні
Вдивлявся, як іскри летять огняні,
Здавалось, то гнівом палаючі очі,
Що віру гартують в майбутнії дні.
Говорив коваль про правду люту,
Про життя нестерпне бідняка...
І несла та мова часто чути
Гнів у серце юного Франка.
Встань навіки тут, Іване,

*Встань же поміж нами,
Ми давно є твої друзі,
Нині всі брати ми.*

Ведучий: *Хочуть стати всі єдині,
як калина в лузі.
Не пора вже нас ділити
На ліві і праві.
Пора знати, що живемо ми
в одній державі.
Україна в нас одна,
як рідная мати,
В кого в грудях серце б'ється,
Той повинен дбати.*

Ведуча: *І Шевченкові, й Франкові
буде вічна хвала!
Всім борцям за волю
нині слава, слава, слава!
Вже здійснились ваші мрії, ваші заповіти,
Бог дав волю Україні – стали вільні діти.*

Ведучий: У селі Нагуєвичі Дрогобицького повіту на Галичині 27 серпня 1856 року в родині старого Яця з гори, відомого коваля на всю округу, народився ясноокий хлопчик. Іван виростав розумною, допитливою дитиною.

*Хлопцем маленьким ти з батьком у кузні
Вдивлявся, як іскри летять огняні,
Здавалось, що гнівом палаючі очі,
Що віру гартують в майбутнії дні.*

Пізніше І.Франко напише: «На дні моїх споминів горить той маленький, але міцний огонь... Се огонь у кузні мого батька. І мені здається, що запас його я взяв дитиною у свою душу на далеку мандрівку життя».

Мабуть, твори Івана Франка народилися з пилінки вогню. Незбагненна клітинка божественного пламеню, «правдива іскра Прометея», залетіла з батьківського ковадла ще в дитяче серце поета, вибухнула вулканом любові до праці, до правди, свободи, заповонила його безмежну душу, обертаючи її у безліч світил.

Ведуча: Джерелом перших поетичних вражень стала для Франка народна пісня. Мати - ласкава й співуча, переспівала синові безліч пісень.

Ведучий: Ще гімназистом Іван записував материні поетичні скарби – пісні, і так склав два товстих зошити народних творів – біля 800 пісень та коломийок. Сам мав приємний баритон, любив співати у товаристві Миколи Лисенка, Лесі Українки.

Ведуча: У піснях черпав Франко духовні сили, мужність, поетичне нахнення, в них убачав велику силу.

Ведучий: *Пісня і праця – великі дві сили!*

Їм я до скону бажаю служити...

Ними лиш зможу й для правнуків жити.

Ведучий: Коли Іванкові було 9 років, помер батько. В осиротілу сім'ю прийшов вітчим – добрий, працьовитий чоловік. Саме він дав можливість Іванові вчитися далі – у Дрогобицькій гімназії, Львівському університеті. Протягом усіх років навчання хлопець був одним із найкращих учнів. **Ведуча:** Життя Франка було сповнене турботами, хвилюваннями... Поет пережив і ув'язнення, і голод, і безгрошів'я, і нерозуміння, і людську погорду. Та він писав оповідання, вірші, багато перекладав, разом з товаришами видавав журнал.

1-й учень: *І сорок літ ішов Франко-сівач,
Стриміли руки
Колючками глodu,
І спів його звучав не раз, як плач,
І плач його звучав, як гімн народу.*

2-й учень: *Ти вірним був сином свого народу
І з іскор гарячих ти вірші складав.
Вони закликали народ до свободи,-
І кожен із вірою скелю лунав.*

3-й учень: *Народу славного ви син,
І правди ви окраса,
Орел долин і верховин,
Великий брат Тараса.*

3-й учень: *Ані тортури, ні нужда,
Ні вражі люті сили,*

Ні паничів гидких орда

Вогонь ваш не згасили.

Ведучий: Дуже серйозно ставився Іван Якович до літератури для дітей. Він знав 12 мов світу. Написані ним казки, оповідання навчають дітей бути справедливими, чесними, ненавидіти зло, насильство. Тема вчительства була дуже близькою для І.Я.Франка. Цій темі він присвятив одні з перших творів. Крім того, підтримував безпосередні контакти з представниками галицького вчительства, листувався з вчителями – письменницями Уляною Кравченко та Климентією Попович.

У доробку Івана Франка є пісні й опери. Його вірші просяться на музику.

Ведуча: Любов до людей, працьовитість і скромність дали світові Франка-генія. Він насамперед – людина обов'язку. Обов'язку перед народом, суспільством. Сам Іван Якович писав: «Я в усій своїй діяльності бажав бути не поетом, не вченим, не публіцистом, а поперед усього чоловіком...».

Ведучий: *У праці і для праці жить –*

Ти в цьому бачиш щастя,

Усе твоє життя в горінні і борні.

Робочий люд вело через шляхи стрімчасті

Твоє, Франко, розкуте слово...

І це істинно так. Недаремно І.Франко писав: «Скрізь і завжди у мене була одна провідна думка – служити інтересам мого народу та загально-

людським поступовим, гуманним ідеям, тим двом провідним зорям я, здається, не споневірівся досі ніколи і не споневірюся, доки мого життя».

Ведуча: У поемі «Мойсей» Іван Франко віщує рідному народові славне майбутнє:

*«Та прийде час і ти вогнистим видом
Засяєш у народів вольних колів,
Труснеш Кавказ, вбережешся Бескидом,
Покотиш Чорним морем гомін волі,
І глянеш, як хазяїн домовитий,
По своїй хаті і по своїм полі».*

Ведуча: *І проникливим словом він, як молотом бив,
Палив душі, як племін солому.
(Звучить поезія «Товаришам із тюрми»).*

Ведучий: У Івана Франка людина – найбільша коштовність на землі, бо вона – носій духу, а той дух, нарівні з працею, рухає життя, будує дійсність, бо духовний світ людини – то її найдорожче надбання.

Ведуча: Він був борцем, був робітником на шляху поступу свого народу. Але він ще й був звичайною людиною, яка так потребувала людського розуміння, тепла, радості кохання.

Ведучий: І, віддаючи данину шани поетові-громадянину, не можна не захоплюватися його прекрасною інтимною лірикою, що подарувала нам неповторну пісню великої любові, яка лунатиме вічно.

(Звучить пісня «Червона калина, чого в лузі гнешся?»).

Ведуча: За величиною й багатством творчої спадщини Іван Франко не має рівних собі в історії української культури, літератури. Він – поет, прозаїк, драматург, фольклорист, літературознавець, мовознавець, філософ, історик, економіст, журналіст, публіцист, бібліограф, перекладач, педагог. За життя ним написано понад шість тисяч художніх творів. Це означає, що протягом сорока років письменник кожні три дні писав один твір.

Ведуча: П'ятдесят томів його творів ледве охоплюють половину усього ним написаного. Не випадково Івана Франка називають велетнем, титаном думки і праці. А ще – Каменярем – за його завзятість у боротьбі за свої ідеали, і нашим національним Пророком. Іван Франко безмежно любив свій народ, вірив у його національне визволення і гідне місце серед інших народів.

Ведучий: Йому судилася доля незвичайна: син сільського коваля, він завдяки таланту, винятковій твердості переконань і титанічній праці, піднісся до вершин світового мистецтва, відобразив у своїй творчості найглибші почуття, переживання і мрії українського народу, що дає право сказати про нього: це був справжній, народний співець.

Ніщо не могло примусити мовчати Великого Каменяря: ні переслідування австро-угорських властей, ні матеріальна скрута, ні важка недуга.

Ведуча: Максим Рильський писав: «Ніхто-бо з часу Шевченка не мав такого величезного впливу на загальноукраїнський культурний процес, зокрема на розвиток української літератури, як Іван Франко».

Чолом тобі, великий сину,

Від полонин і тихих вод.

За те, що змалку до загину

Любив ти скривджений народ.

(Звучить поезія «Декадент»).

1-й учень: *Іван Франко – трибун народний,*

Пророк-ватаг, ратай-співець

І громадянин благородний...

Як той Орфей, герой рапсодний,

Він з неба вищий посланець.

2-й учень: *Іван Франко – мов дух стихії,*

Що творить в нас і серед нас,

Що будить сили молодії,

Руйнує зло, живить надії

На Україні в лютий час!

3-й учень: *Іван Франко – могутча сила,*

Як гордий дуб, міцний граніт,

Котрого буря не зломилла,

І хоч верхів'я опалила,

А він красує сотню літ!

4-й учень: *Чолом тобі, життя стражденне!*

Хай стисне зранена рука,

Як меч, перо своє натхненне

Хай сяє нам благословенне

Ім'я славетного Франка.

Ведучий: Йому судилася доля незвичайна: син сільського коваля, він, завдяки таланту, винятковій твердості переконань і титанічній праці, піднісся до вершин світового мистецтва, відобразив у своїй творчості найглибші почуття, переживання і мрії українського народу, що дає повне право сказати про нього: це був справжній, народний співець.

Під небом миру в сонцем даль залиту

Звучить хода весела і дзвінка...

У наших серці буде вічно жити

Ім'я безсмертне Великого Каменяра.

Ведуча: *Я понесу тебе в душі на дні,
Облиту чаром свіжості й любові,
Твою красу я перелю в пісні,
Огонь очей в дзвінкій хвилі мови,
Коралі уст у ритми голосні...
Мов золотая мушка, в буриштиновий
Хрусталь залита, в нім віки триває,
Цвістимеш ти, - покіль мій спів лунає.*

(Лунає пісня «Ой ти, дівчино, з горіха зерня»).

1-й учень (На фоні музики читає вірш «Як почувеш вночі...»):

Як почувеш вночі

край свого вікна,

Що щось плаче і хлипає важко,

Не тривожся зовсім, не збавляй собі сна,

Не дивися в той бік, моя пташко!

Се не та сирота, що без мами блука,

Не голодний жебрак, моя зірко;

Се розпука моя, невтишима тоска,

Се любов моя плаче так гірко...

Ведучий: У Франковій творчості постійно виступають дві взаємозалежні сили, які володіють людиною і суспільством: пісня і праця, книжка і хліб.

Ведуча: Пісня запалила в душі Франка вогник любові до фольклору, який постійно живив його творчість. Найніжніше любив він народну пісню.

(Звучить українська народна пісня).

Ведучий: *Пісня і праця – великі дві сили!*

Їм я до скону бажаю служити...

Ними лиш зможу й для правнуків жити.

Ведуча: Подвиг Івана Франка у світовому письменстві - унікальний. Цей український титан працював з однаковою новаторською силою й успішністю в усіх родах і видах літератури, а, окрім цього, збагатив дослідженнями етнографію, фольклористику, соціологію, політичну економію, філософію.

Франкове слово – душа жива.

Хвалу поету народ співа.

По всьому світу, як грім гримить:

«Знай:лиш боротись – то значить жити».

*(Звучить «Гімн Каменяреві», муз.А.Кос-Анатольського,
сл.Р.Братуня).*

18 грудня 1915 року газета «Українське слово» №159 у статті «Нагорода Нобеля і українці» повідомила про клопотання перед Шведською Академією наук про присудження Нобелівської премії Іванові Франкові. Іван Франко отримав би Нобелівську премію, але не дожив до часу остаточного засідання Нобелівського комітету, бо помер, а посмертно ця премія не присуджується. Кандидатуру доктора Івана Франка підтримали вчені Віденського університету, а також шведський історик Гаральд Гярне. Доктор Застирець вніс широко мотивоване представлення до королівської Шведської академії (Nobelpreissausschus) в Стокгольмі і звертався за підтримкою різних учених, але зустрів замість підтримки мовчанку.

Ведучий: У своєму зверненні до вільних нащадків Франко заповідав:

«А як мільйонів куплений сльозами

День світла, щастя й волі засвітає,

То чень в новім, великім, людськім храмі,

Хтось добрим словом і мене згадає».

Ведуча: В історію української літератури Іван Франко вніс неоціненний вклад, він збагатив українську поезію, прозу і драматургію новими проблемами, жанрами і художніми засобами. За все це Франко і вважається велетнем української літератури, її окрасою, гордістю. Проте, значення Франка виходить далеко за межі літератури і захоплює царину науки, мистецтва й

культури в цілому. Українська фольклористика, етнографія, соціологія, філософія, педагогіка, історія і теорія літератури, літературна критика тільки завдяки Франкові стали повноправними в історії світової науки і культури. Він вивів гуманітарні й суспільні науки свого народу на вершину світової культури.

Ведучий: Своєю художньою творчістю (поезією, прозою, драматургією, публіцистикою) і фольклористичною діяльністю Франко збагатив світ духовними скарбами української нації, а численними перекладами з іноземних літератур і видавничою діяльністю – нашу культуру словесними перлинами народів світу. Літературна спадщина І.Франка – це понад 6000 художніх та наукових праць, тобто, кожні два дні творчого життя з’являвся новий твір. Зібрання творів у 50-ти томах охоплює ледве половину спадщини Франка. Масштаб творчості І.Я.Франка, її різноманітність і новаторство – просто вражаючі!

Ім’я Івана Франка присвоєно Львівському національному університетові, Київському Національному академічному драматичному театру, місту Івано-Франківську і області, колишньому містечку Янів біля Львова, рідному селу Івана Франка, Дрогобицькому державному педагогічному інститутіві(нині – університет), середнім школам у Львові, Києві, в селі Івана Франка та багатьох інших містах. Його іменем названо річковий пароплав і океанський лайнер, парк навпроти Львівського університету, вулиці та площі у Києві, Львові й багатьох інших містах України.

Універсальна громадська діяльність і титанічний внесок у скарбницю духовних надбань людства Івана Франка одержали належну оцінку і в діаспорі.

Пізнавати геніальні уроки «українського Мойсея» - значить, пізнавати себе, своє майбутнє, сприяти зміцненню духовних зв'язків української інтелігенції з елітою європейських країн.

Івана Франко – геніальний письменник, оспівувач минулого, теперішнього, провидець майбутнього та репрезентант рівня нашої цивілізації й сили нашого національного почуття – національної самосвідомості українців.

«Поетичне слово, сказане в щасливій хвилі при деякій одній нагоді, як золота монета, не тратить своєї вартості і по році, і по ста роках», - писав І.Я.Франко. І це справді так. Висловлювання І.Франка – окремі рядки поезій чи цілі строфи – стали на сьогодні афористичними.

*Під небом миру в сонцем даль залиту
Звучить хода весела і дзвінка...
У нашім серці буде вічно жити
Ім'я безсмертне Великого Каменяра.*

Підготувала:

методист

науково-методичного відділу

І.М.Головацька

Відповідальна за випуск:

директор обласної

бібліотеки для дітей

І.Я. Тацакович

Список використаної літератури

- Вибираємо і читаємо твори І.Франка: [свято до річниці народження]//Шкільна бібліотека.- 2012.- №13-14.- С.87-89.
- Захарова Г. «Я понесу тебе в душі на дні...»: усний журнал за творчістю Івана Франка/Г.Захарова//Дивослово.- 2013.- №11.- С.28-34.
- Коломієць Н. «Тричі мені являлася любов»: поетично-музична композиція, присвячена Івану Франку/ Н.Коломієць//Шкільний світ.- 2008.- №23-24(4 червня).- С.10-15.
- Кушнір Л.П. Титан, геній і Каменяр: [сценарій]/Л.П.Кушнір//Позакласний час.- 2008.- №7.- С.11-12.
- Лісович О. «У далеку дорогу життя Франкове візьмемо слово»: [сценарій свята до 155-річчя]/О.Лісович//Початкова освіта.- 2011.- №2(січ.).- С.20-22.
- Парубець В. Ігрові методи: турнір знавців біографії Івана Франка/Всесвітня література та культура.- 2009.- №4.- С.28-29.
- Парубець В. Турнір знавців життєвого і творчого шляху І.Франка: [питання-відповіді]/ В.Парубець//Укр.літ.в загальноосвітній школі.- 2008.- №3.- С.51-52.
- Середюк Г. Літературна композиція пам'яті Івана Франка/Г.Середюк//Укр.мова та література.- 2009.- №39(жовт).- С.8-11.
- Скрипник Л. Ти вірним був сином свого народу: [сценарій позакласного заходу, присвяченого І.Франку]/Л.Скрипник//Укр.мова і література в школі.- 2016.- №1.- С.40-43.
- Черненко С.Пісні закоханого серця: [літературно-музичний вечір про Франка і Шевченка]/С.Черненко//Укр.мова та література.- 2008.- №33-34(верес.).- С.35-36.
- Чечко Ю. Світ казок І.Франка:[літературна вікторина]/Ю.Чечко//Шкільна бібліотека.- 2011.- №7.- С.27.